

Δανιήλ Χαρμς

Γαλάζιο τετράδιο

Επιλογή-Μετάφραση-Χρονολόγιο-Σημειώσεις:
Ροδούλα Παππά

ISBN: 978-960-211-973-0

Σελ. 528, τιμή: € 28,50

Εξώφυλλο με κουβερτούρα σε πέντε χρώματα
και με 4 σχέδια. Έπαινος σχεδιασμού ΕΒΓΕ 2011.

Κυκλοφορεί η δεύτερη έκδοση

Να γράφεις ποιήματα που, αν τα πετάξεις στο παράθυρο, θα σπάσει το τζάμι.

[τέλη του 1929]

* * *

Ήταν ένας άνθρωπος που όταν έπεσε να κοιμηθεί πίστευε, αλλά όταν ξύπνησε, δεν πίστευε πια.

Για καλή του τύχη, στο δωμάτιό του ο άνθρωπος αυτός είχε μια ιατρική ζυγαριά κι είχε το συνήθειο κάθε μέρα, πρωί και βράδυ, να ζυγίζεται. Την προηγούμενη λοιπόν, πριν πέσει να κοιμηθεί, είχε ζυγιστεί και ήξερε ότι ζυγίζει 4 πούτια και 21 φούντια. Την επομένη το πρωί, που ξύπνησε και δεν πίστευε πια, ξαναζυγίστηκε και είδε ότι το βάρος του είναι μόλις 4 πούτια και 13 φούντια. «Πάει να πει», συμπέρανε ο άνθρωπος αυτός, «ότι η πίστη μου ζύγιζε περίπου οκτώ φούντια».

[1936-1937]

* * *

ΠΩΣ ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΙΑΛΥΘΗΚΕ

«Όλες οι όμορφες είναι, λένε, φαρδοκάπουλες. Αχ, τις λατρεύω τις βυζαρούδες, μ' αρέσει πώς μυρίζουν». Και με τα λόγια αυτά, άρχισε να ψηλώνει και να ψηλώνει, μέχρι που έφτασε στο ταβάνι και διαλύθηκε και σκόρπισε σε χίλιες μπαλίτσες.

Ο Παντελί ο οδοκαθαριστής ήρθε και μάζεψε τις μπαλίτσες με το φτυάρι, εκείνο που χρησιμοποιούσε συνήθως για τις καθαλίνες, και τις πέταξε κάπου στην πίσω αυλή.

Κι ο ήλιος συνέχισε να λάμπει όπως και πριν, κι οι αφράτες κυρίες συνέχισαν να μυρίζουν υπέροχα, όπως και πριν.

23 Αυγούστου 1936

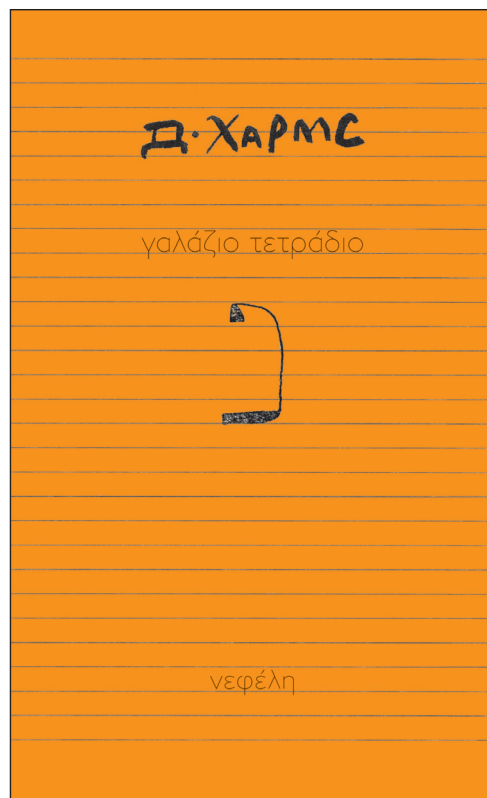
* * *

1. Σκοπός κάθε ανθρώπινης ζωής είναι ένας: η αθανασία.

1-α. Σκοπός κάθε ανθρώπινης ζωής είναι ένας: η επίτευξη της αθανασίας.

2. Άλλος επιδιώκει την αθανασία διαιωνίζοντας το είδος του, άλλος κάνει μεγάλα επίγεια έργα, ώστε να μείνει αθάνατο το όνομά του. Και μόνο ένας τρίτος κάνει δίκαιη και όσια ζωή, ώστε να κατακτήσει την αθανασία με τη μορφή της αιώνιας ζωής.

3. Ο άνθρωπος έχει μόνο δυο λογής ενδιαφέροντα: επίγεια – φαΐ, ποτό, ζέστη, γυναίκα και ξεκούραση· και ουράνια – την αθανασία.

4. Καθετί επίγειο παραπέμπει στο θάνατο.
5. Υπάρχει μια ευθεία γραμμή, που πάνω της βρίσκεται καθετί επίγειο. Μόνο ό,τι δεν βρίσκεται πάνω σ' αυτή τη γραμμή μπορεί να παραπέμπει στην αθανασία.
6. Γι' αυτό και ο άνθρωπος επιζητεί την απόκλιση από αυτή την επίγεια γραμμή και αποκαλεί την απόκλιση αυτή το ωραίο ή το ιδιοφυές.

[26 Μαΐου 1938]

Ο ΔΑΝΙΗΛ ΧΑΡΜΣ (ψευδώνυμο του Δανιήλ Ιβάνοβιτς Γιουβατσόφ), σχεδόν άγνωστος μέχρι πριν από λίγα χρόνια, έχει πλέον αναγνωριστεί ως ένας από τους κορυφαίους εκπροσώπους της ρωσικής πρωτοπορίας του πρώτου μισού του εικοστού αιώνα, ενώ σταδιακά καταλαμβάνει μια θέση μεταξύ των σημαντικών δημιουργών της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Γεννήθηκε το 1905 στην Αγία Πετρούπολη. Πρωτοεμφανίστηκε στους καλλιτεχνικούς κύκλους της πόλης στα μέσα της δεκαετίας του 1920, κυρίως ως ποιητής και θεατρικός συγγραφέας, και το 1927 συμμετείχε στην ίδρυση της Ένωσης Πραγματικής Τέχνης (ΟΜΠΕΡΙΟΥ). Στα τέλη του 1931 συνελήφθη, φυλακίστηκε και στη συνέχεια εκτοπίστηκε για λίγους μήνες στην πόλη Κουρσκ με την κατηγορία της «οργάνωσης και συμμετοχής σε παράνομη, αντισοβιετική ένωση λογοτεχνών». Τον Αύγουστο του 1941 συνελήφθη για δεύτερη φορά, κατηγορούμενος για ντεφετιστική προπαγάνδα, και τον Φεβρουάριο του 1942 πέθανε, πιθανότατα από αστία, στην ψυχιατρική πτέρυγα των φυλακών Κρεστί του Λένινγκραντ κατά τον αποκλεισμό της πόλης από τα γερμανικά στρατεύματα.

Ο Δανιήλ Χαρμς βιοποριζόταν από τη συνεργασία με παιδικά περιοδικά και τη συγγραφή παιδικών βιβλίων, ενώ τα μόνα έργα του που δεν ανήκουν στην παιδική λογοτεχνία και εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της ζωής του ήταν δύο ποιήματα.

Η διάσωση του έργου του οφείλεται κατά κύριο λόγο στον στενό του φίλο Γιάκοφ Ντρούσκιν, που, μετά το θάνατο του Χαρμς, με κίνδυνο της ζωής του φύλαξε επί δεκαετίες τα χειρόγραφα του μέσα σε μια βαλίτσα στο διάδρομο του κοινοβιακού διαμερίσματος όπου ζούσε.

Η παρούσα έκδοση περιλαμβάνει μεγάλο μέρος του σωζόμενου πεζού έργου του Χαρμς, τα κείμενα του «Γαλάζιου τετραδίου», το αφήγημα «Η γριά», ημερολογιακές σημειώσεις, μερικές επιστολές και ελάχιστα ποιήματα· ακόμη, ένα κείμενο του Ντρούσκιν, φωτογραφικό υλικό, καθώς και εκτενές χρονολόγιο.

Από τις εκδόσεις Νεφέλη, στη σειρά Κόμμα (*), κυκλοφορεί επίσης η συλλογή *Περιστατικά* (2009, μτφρ. Ροδούλα Παππά). Περιλαμβάνει τριάντα μικρά κείμενα, και είναι η μοναδική ολοκληρωμένη συλλογή κειμένων του Χαρμς που έχουν επιλεγεί από τον ίδιο.